

تاریخ آزمون: ۹۹/۱۰/۱۵ مدت امتحان: ۶۰ دقیقه	باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ دبیرستان غیردولتی هدی (دوره ی دو) آزمون نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ تعداد صفحه: ۵ تعداد سوال: ۳۱	نام و نام خانوادگی: سوالات امتحان درس: علوم و فنون ادبی ۳ پایه: دوازدهم رشته: انسانی نام دبیر: خانم غلامزاده
تاریخ تصحیح: ۹۹/ / نمره: با عدد () نمره با حروف: () امضای دبیر:		
بارم	شرح سوالات	ردیف
۴	تاریخ ادبیات و سبک شناسی	الف
۰/۷۵	درستی و نادرستی هریک از گزینه های زیر را با مشخص کردن (ص) و (غ) معلوم کنید. الف- رواج صنعت چاپ و روزنامه نویسی از عوامل موثر در بیداری جامعه ایرانی بود. درست ب- شاعرانی که بیشتر به زبان مردم عادی شعر می گفتند، به سنت های ادبی هم بیشتر پایبند بودند. نادرست ج- سبک بازگشت را می توان حد واسط سبک هندی و دوره بیداری دانست. درست	۱
۰/۵	دو مورد از عواملی را که در ایجاد نهضت ادبی بازگشت موثر بودند، نام ببرید. تاراج کتابخانه اصفهان و ارتباط مجد مردم و اهل ذوق با ادب کهن / رونق شعر و شاعری در دربار قاجار و توجه آنان به ادب / تضعیف جامعه بر اثر شکست ایران از روسیه تزاری	۲
۰/۲۵	بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان قانون بود.	۳
۰/۵	توجه به قالب های قصیده و مثنوی در دوره بیداری در شعر کسانی چون ملک الشعرای بهار و ادیب الممالک فراهانی بیشتر است.	۴
۱	فقط نام ببرید: الف - مهم ترین اثر قائم مقام فراهانی: منشآت ب- نویسنده تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم الاسلام کرمانی ج- معروف ترین شاعر دوره بازگشت: هاتف اصفهانی د- نویسنده سرگذشت حاجی بابای اصفهانی: جیمز موریه	۵
۰/۲۵	کدام یک از گزینه های زیر مربوط به سطح فکری نثر دوره بیداری نیست؟ الف- به وجود آمدن طنز سیاسی اجتماعی. ب- توجه به تعلیم و تربیت نوین و همگانی. پ- جداسازی صنایع ادبی از نثر. ت- درونمایه ی آزادی و نوگرایی.	۶
۰/۲۵	مجله بهار نشریه ای ادبی محسوب می شد که در سال های مشروطه توسط میرزایوسف خان اعتصامی آشتیانی منتشر می شد.	۷
۰/۵	بنویسید هریک از موارد زیر جزء کدام یک از سطوح شعر (زبانی، ادبی، فکری) در دوره بیداری است؟ الف- نگرش شاعران از کلی نگری و ذهنیت گرایی به جزئی نگری و عینیت گرایی تغییر کرد. سطح فکری ب- شاعران از اصطلاحات موسیقی عامیانه و واژگان فرنگی در شعر بهره بردند.	۸
۴	نقد و تحلیل متون نظم ونثر	ب
۰/۵	باتوجه به بیت های زیر ، دو ویژگی فکری شعر عارف قزوینی را بنویسید. الف- فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش / بنمایید که هرکس نکند مثل من است ب- خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است تلاش برای آزادی وطن و وطن دوستی / مبارزه با بیگانگان / بیگانه ستیزی و استقلال خواهی / ...	۱

۱/۵	با توجه به ابیاتی از قصیده دماوندیه ملک الشعرای بهار، برای هر کدام از گزینه های زیر یک مورد بنویسید. نظر دبیر گرامی صائب است. برکش زسر این سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند بگرای چو ازدهای گرز / بخروش چو شرزه شیر ارغند بفکن زپی این اساس تزویر / بگسل زهم این نژاد و پیوند الف- ویژگی فکری : ب- ویژگی ادبی : پ- ویژگی زبانی:	۲
۱/۵	متن زیر را بخوانید و ویژگی های نثر دوره بیداری را در آن نشان دهید. (فکری، ادبی، زبانی) نظر دبیر گرامی صائب است. باری چه دردسر بدهم، آن قدر گفت وگفت تا مارا به این کار واداشت. حالا که می بیند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده تمام آن حرف ها یادش رفته. تا یک ژاندارم می بیند رنگش می پرد. می گویم: اگر من می خواستم هرچه میدانم بنویسم ، مثلاً می نوشتم نقشه ای را که مِسیو دوبروک مهندس بلژیکی با چند ماه زحمت کشید، یک روز از روی میز یک نفر وزیر پر درآورد و به آسمان رفت. به من چه مربوط است که در قزاق خانه صاحب منصبانی که برای خیانت به وطن حاضر نشوند مسموم می شوند... چرند و پرند دهخدا الف- یک مورد ویژگی فکری : ب- یک مورد ویژگی ادبی : پ- یک مورد ویژگی زبانی:	۳
۰/۵	بیت زیر از طبیب اصفهانی را از نظر سطح ادبی بررسی کنید. بنازم به بزم محبت که آنجا / گدایی به شاهی مقابل نشیند. بزم محبت: اضافه تشبیهی / گدا و شاه تضاد	۴
۶	زیبایی شناسی	ج
۰/۲۵	زیبایی آفرینی مراعات نظیر در تعامل واژه هاست که خواننده از دریافت این ارتباط معنایی لذت می برد.	۱
۰/۲۵	تلمیح در لغت به معنی اشاره کردن به گوشه چشم است.	۲
۰/۵	تفاوت متناقض نما و تضاد در چیست؟ تضاد آوردن دو امر متضاد است بدون نقض یکدیگر، اما پارادوکس، تضاد در یک امر و خلاف منطق و عادت است.	۳
۱/۵	در بیت زیر (لف ها) و (نشرها) را جداگانه مشخص کنید و نوع آن را (مرتب، نامرتب) بنویسید. چشم و دل من زهجرت ای دُر خوش آب/ صحرای پرآتش است و دریای پرآب لف ها : چشم / دل نشر ها : دریای پر آب / صحرای پر آتش از نوع : نامرتب	۴

۰/۷۵	در کدام بیت متناقض نما به کار رفته است ؟ چرا؟ الف- یک روز صرف بستن دل شد به این و آن / روز دگر به کندن دل زین و آن گذشت ب- بامن آمیزش او الفت موج است و کنار / دم به دم با من و پیوسته گریزان از من همواره با کسی بودن و گریزان بودن از او	۵															
۰/۵	در بیت زیر مراعات نظیر بین کدام واژه ها ایجاد شده است؟ چون تیر زند چشمش سیاره هدف گردد/ چون تیغ کشد مهرش گردون سپر اندازد تیر / هدف / تیغ / سپر	۶															
۰/۷۵	آرایه مناسب هریک از نمونه های گروه الف را از گروه ب بیابید و عدد آن را بنویسید؟ (یک مورد در ستون آرایه اضافی است) <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">آرایه</th><th>بیت</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td><td>تضمین</td><td>الف/ به راستی ز فلک پیش می توان افتاد / ز نیل می گذرد هر که این عصا دارد تلمیح</td></tr> <tr> <td>۲</td><td>تلمیح</td><td>ب/ صد هزاران یوسف از حسنش چو من پنهان شده / ناله می کردند کای پیدای پنهان تا کجا ؟ تضاد</td></tr> <tr> <td>۳</td><td>لف و نشر</td><td>ج/ خیز تا خاطر بدان ترک سمر قندی دهیم / کزنسیمش بوی جوی مولیان آید همی تضمین</td></tr> <tr> <td>۴</td><td>تضاد</td><td></td></tr> </tbody> </table>	آرایه		بیت	۱	تضمین	الف/ به راستی ز فلک پیش می توان افتاد / ز نیل می گذرد هر که این عصا دارد تلمیح	۲	تلمیح	ب/ صد هزاران یوسف از حسنش چو من پنهان شده / ناله می کردند کای پیدای پنهان تا کجا ؟ تضاد	۳	لف و نشر	ج/ خیز تا خاطر بدان ترک سمر قندی دهیم / کزنسیمش بوی جوی مولیان آید همی تضمین	۴	تضاد		۷
آرایه		بیت															
۱	تضمین	الف/ به راستی ز فلک پیش می توان افتاد / ز نیل می گذرد هر که این عصا دارد تلمیح															
۲	تلمیح	ب/ صد هزاران یوسف از حسنش چو من پنهان شده / ناله می کردند کای پیدای پنهان تا کجا ؟ تضاد															
۳	لف و نشر	ج/ خیز تا خاطر بدان ترک سمر قندی دهیم / کزنسیمش بوی جوی مولیان آید همی تضمین															
۴	تضاد																
۰/۵	در کدام بیت تضاد بیشتری به کار رفته است؟ تضادها را در همان بیت نشان دهید. الف- شور فرهادم به پرسشی سر به زیر افکنده بود/ ای لب شیرین جواب تلخ سربالا چرا؟ شور و شیرین / تلخ و شیرین / سر به زیر و سربالا / پرسشی و جواب ب- سردو پژمرده شده است اکنون چمن چون چرخ پیر/ چندانکه گر بود، گرم و تازه چون طبع جوان	۸															
۰/۵	آرایه مقابل کدام گزینه درست نیست ؟ الف- در عالم پیر هر کجا برنایی است/ عاشق بادا که عشق خوش سودایی است (مراعات نظیر) ب- کاووس کیانی که کی اش نام نهادند/ کی بود ؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟ (تلمیح) ج- تن زجان و جان زتن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست (تضاد) د- در محیط طوفان زا ماهرانه در جنگ است/ ناخدای استبداد با خدای آزادی (لف و نشر) در محیط طوفان زا ماهرانه در جنگ است/ ناخدای استبداد با خدای آزادی (لف و نشر) تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی	۹															
۰/۵	در بیت زیر تلمیح را مشخص کنید و بنویسید به چه چیزی اشاره دارد؟ شب تار است و ره وادی ایمن در پیش / آتش طور کجا موعد دیدار کجاست؟ آغاز رسالت حضرت موسی در کوه طور و وادی ایمن و ماجرای مکالمه با پروردگار	۱۰															
۶	موسیقی شعر	۵															
۰/۵	نمونه های زیر به صورتی که بین دو هلال تقطیع شده است، با کدام اختیار شاعری مطابقت دارد؟ الف- صفحه ی هستی(- - U - -) مصوت پایان کلمه (هجای دوم) ب- سخن گویان (U - U -) بلافاصله بعد از مصوت بلند مصوتی آمده (هجای سوم)	۱															

۰/۵	۲	اگر بخواهیم بیتی با وزن (U - - - U - - - U - -) داشته باشیم جای خالی با کدام واژگان پر می شود؟ مگر که بستانم زدستش مگر که بر قولش کنم گوش الف-جانان - یار ب- ساقی - مطرب ج- جامی - عشق د- یارم - نی
۰/۵	۳	در کدام گزینه به وزن بیت (باری مگرت بر رخ جانان نظر افتاد / سر گشته چو من در همه آفاق بگشتی) اشاره شده است؟ الف- مفعول مفاعیلن فعولن ب- مفعول مفاعیل مفاعیلن فعولن ج- مفعول مفاعیل مفاعیلن فعل د- مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن
۱	۴	در بیت زیر چندبار از اختیار زبانی استفاده کرده است؟چندمین هجا و نوع اختیارات را مشخص کنید. دیشب از خود چون مه سی روزه بی تاب آمدم لاجرم همسایه با خورشید سیار آمدم هجای سه و سیزده و مصراع اول و سیزده مصراع دوم حذف همزه / هجای هفت مصراع اول کسره اضافه
۰/۵	۵	کدام بیت بر وزن بیت (دوستان دشمن گرفتن، هرگزت عادت نبود/ جز در این نوبت که دشمن دوست می پنداشتی) سروده شده است؟ الف- خسروان قبله ی حاجات جهانند ولی / سبیش بندگی حضرت درویشان است ب- نیست در بازار عالم خوش دلی ور آنکه هست/ شیوه ی رندی و خوش باشی عیاران خوش است
۰/۵	۶	وزن کدام گزینه قابلیت تقسیم بندی به شکل <u>همسان و ناهمسان</u> دارد؟ الف- بگذشت آن زمانه که بودم سزای تو/ اکنون نی ام سزای تو ، این نیز بگذرد ب- هرچند همیشه تنگ دل باشیم/ از تیر دو چشم بد سگال تو ج- از طلعت و رخسارش خورشید چو مظلومان/ افتد زفلک هر دم پیشش به زمین اندر د- بشنو ز سنایی سخن صدق به تحقیق/ آن کس که چو او نیست هواخواه خرابات
۰/۵	۷	تقطیع هجایی و ارکان بیت زیر کدام است ؟ هرکاو نکند فهمی زین کلک خیال انگیز / نقشش به حرام ار خود صورتگر چین باشد الف- (- - - U / U - - / - - - U / U - -) ب- (- - - / - U - - / - - - / - U - -) ج- (- - - / U U - - / U - - / U U - -) د- (- - - / U - - / - - - / U - -)
۰/۵	۸	مصوت بلند (و) در چه صورت همیشه بلند است ؟مثال بزنید در کلمات تک هجایی مانند (مو/ رو)
۱/۵	۹	با توجه به بیت پاسخ دهید : خوان کرم گسترده ای مهمان خویشم برده ای / گوشم چرا مالی اگر من گوشه ی نان بشکنم الف- دو مصراع را زیر هم تقطیع کنید و علائم هجایی را بگذارید. تقطیع دو مصراع انجام شده باشد. ب- نام ارکان را بنویسید و وزن را مشخص کنید. وزن بیت : مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن